

Brakel Atmos realiseert unieke glasgevels met een totale lengte van 548 meter

Kraanspoor te Amsterdam-Noord: historische locatie krijgt toekomstperspectief

Bouwen op het betonnen fundament van een oud kraanspoor: architect Trude Hooykaas zag het in 1997 helemaal voor zich. Het kraanspoor aan de Noordelijke IJ-oever is een overblijfsel van de bloeitijd van het Amsterdamse havengebied. Trude ging helemaal voor de realisatie van haar droombeeld. Zij nam het initiatief en ontwikkelde het concept waarin ze jarenlang - samen met haar bureau OTH/Ontwerpgroep Trude Hooykaas bv te Amsterdam - veel tijd en energie staken. Hun inzet werd beloond. Stadsdeel Amsterdam-Noord raakte ervan overtuigd dat dit stuk industriële erfgoed behouden moest blijven. Projectontwikkelaar ING Real Estate zag eveneens het belang van het project voor een gebied dat volop in ontwikkeling is. Brakel Atmos leverde een gezichtsbepalende bijdrage in glas, vertellen projectarchitect Julian Wolse van Ontwerpgroep Trude Hooykaas bv en projectmanager Govert Sparreboom van ING Real Estate.

Julian Wolse: "Trude en ik zijn de projectarchitecten en hebben het ontwerp gemaakt.

Al vrij snel is het idee ontstaan om een glazen gebouw boven op de constructie te zetten. Het betonnen fundament dat heel ruig en solide is, wilden we in beeld versterken en als het ware dematerialiseren door toevoeging van het tegenovergestelde materiaal, glas. Een licht, luchtig en transparant gebouw met een mooi uitzicht: dat moest het worden."

Govert Sparreboom: "Wij denken dat de architectuur en de kwaliteit van de plek unique selling points zullen worden."

Technische uitdaging

Julian Wolse: "We wilden een glazen klimaatgevel, maar realiseerden ons dat glas over een lengte van circa 260 m dodelijk saai kan worden. Ook was het de bedoeling om de buitenwereld zoveel mogelijk naar binnen te laten. Met dat in het achterhoofd kwamen we tot een ontwerp waarin draaibare glaslamellen de tweede huidgevel van het gebouw vormen. Een ademende gevel die er eenvoudig uitziet, maar waarvan het aanzicht voortdurend verandert ten gevolge van onder meer klimaatbeheersing en persoonlijke wensen van de gebruikers. Daarnaast is de reflectie van de Hollandse wolkenlucht, zon en dergelijke van groot belang in het totaalbeeld van de glazen gevel".



G. Sparreboom,
ING Real Estate



J. Wolse,
Ontwerpgroep Trude Hooykaas bv



Foto: Rob Hoekstra

De stand van de lamellen bepaalt de architectuur



Foto: Christiaan de Bruijne

Beweegbare glaslamellen



Foto: Rob Hoekstra

De gevel onder de loep

De gevel is vormgegeven met het - voor Nederland unieke - Brakel Atmos Glastec systeem: een beweegbaar glaslamellensysteem waarin bij Kraanspoor aan de zonzijde de beglazing is voorzien van een gescreende antraciet-blauwe dot in een raster patroon. Dit gevelsysteem bestaat uit aluminium profielen, waarop aluminium glashouders zijn gemonteerd. De glazen lamellen worden hierin vastgehouden. Aan de zonzijde fungeren de gescreende lamellen van enkel gehard glas tevens als zonwering. De lamellen aan de andere zijde van het gebouw zijn niet gescreend. De lamellen zijn per kantoorunit en per gebouwzijde aan te sturen op basis van de stand van de zon, de binnen- en buitentemperatuur, windsnelheid- en richting. Daarnaast kan iedere gebruiker van een kantoorunit individueel de stand van de lamellen handmatig beïnvloeden. Kraanspoor heeft 30 vrij indeelbare kantoorunits. De besturing is opgedeeld in 74 secties die apart bedienbaar zijn. 66 secties zijn verdeeld over 3 bouwlagen met per bouwlaag 22 kantoorunits. Daarnaast worden de trappenhuizen in 4 secties aangestuurd. De lamellengevel heeft een totale oppervlakte van 6100 m².

Naast deze innovatieve gevel van het Kraanspoor, realiseerde Brakel Atmos ter beëindiging hiervan een glazen dakvlak van ca. 70 cm breedte rondom de buitenzijde van het dak over de totale lengte. Deze sluit aan op de lamellengevel. De totale oppervlakte hiervan bedraagt 600 m². In het midden van het dak boven de trappenhuizen zijn daarnaast 6 glazen daklichten met een oppervlakte van 100 m² gemonteerd.

Het resultaat

Wolse: "Het gebouw ziet er heel mooi en écht heel strak uit. Dat is wel mijn angst geweest: hangen die lamellen wel recht genoeg? Want anders had het hele gebouw er niet strak genoeg uitgezien. De manier waarop de lamellen in de verschillende standen kunnen staan vormt en bepaalt de architectuur van het totale gebouw. Elke zijde is interessant; de zon draait eromheen en de reflecties in het glas aan zowel water- als landzijde leveren fantastische, kleurige, continue wijzigende beelden op. Elke weersgesteldheid kun je in het gebouw zien. Heel spectaculair, daar hoef je niets voor te doen; dat doet het gebouw zelf. We zijn heel tevreden." Ook Govert Sparreboom is tevreden: "Kraanspoor is voor ons een boegbeeld. Amsterdam-Noord is een heel interessant gebied, dat dicht bij het waterland en de natuur ligt. Zelfs voor veel Amsterdammers is Amsterdam-Noord nog een onbekend gebied. Maar wij zien hier kansen; met Kraanspoor laten we zien dat we in het gebied geloven." Film- en televisieproducent IdtV is de eerste huurder die zijn intrek in het bijzondere pand neemt. De belangstelling neemt toe, weet Sparreboom: "Het hoofdkantoor van MTV Europe heeft zich eerder ook al in de buurt gevestigd. De pioniers, de creatieve mensen, komen het eerst. IdtV wilde zich onderscheiden in de markt. Bij IdtV zagen ze het plaatje van het gebouw op het kraanspoor en toen wisten ze: Wow, daar willen wij gaan zitten!"



Foto: OTH Ontwerpgroep Trude Hooykaas

Montage van in totaal 6100 m² glazen lamellen